

*Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja
Odbor za kulturu i obrazovanje*

2023/2051(INL)

13.6.2023

NACRT IZVJEŠĆA

s preporukama Komisiji o okviru EU-a za društveni i profesionalni položaj umjetnika i radnika u kulturnom i kreativnom sektoru (2023/2051(INL))

Odbor za zapošljavanje i socijalna pitanja
Odbor za kulturu i obrazovanje (Zajednički postupak odbora – članak 58. Poslovnika)

Izvjestitelji: Antonius Manders, Domènec Ruiz Devesa

(Inicijativa – članak 47. Poslovnika)

SADRŽAJ

	Stranica
PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA	3
PRILOG PRIJEDLOGU REZOLUCIJE: PREPORUKE O SADRŽAJU TRAŽENOG PRIJEDLOGA	12
PRILOG: POPIS SUBJEKATA ILI OSOBA OD KOJIH SU IZVJESTITELJI PRIMILI INFORMACIJE	14

PRIJEDLOG REZOLUCIJE EUROPSKOG PARLAMENTA

s preporukama Komisiji o okviru EU-a za društveni i profesionalni položaj umjetnika i radnika u kulturnom i kreativnom sektoru (2023/2051(INL))

Europski parlament,

- uzimajući u obzir članak 225. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
- uzimajući u obzir preporuku UNESCO-a o statusu umjetnika od 27. listopada 1980.,
- uzimajući u obzir Izjavu iz Stuttgarta Europskog vijeća od 19. lipnja 1983.,
- uzimajući u obzir izvješće Radne skupine za otvorenu metodu koordinacije stručnjaka iz država članica o statusu i radnim uvjetima umjetnika te kulturnih i kreativnih djelatnika od XXX 2023. [u pripremi],
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 22. svibnja 2018. naslovljenu „Nova europska agenda za kulturu” (COM(2018)0267),
- uzimajući u obzir izvješće Komisije od 29. lipnja 2022. o planu rada za kulturu za razdoblje 2019. – 2022. (COM(2022)0317),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 30. rujna 2022. naslovljenu „Smjernice za primjenu prava Unije o tržišnom natjecanju na kolektivne ugovore u pogledu uvjeta rada samozaposlenih osoba bez zaposlenika” (2022/C 374/02),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 4. ožujka 2021. naslovljenu „Akcijski plan za provedbu europskog stupa socijalnih prava” (COM(2021)0102),
- uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 25. siječnja 2023. naslovljenu „Jačanje socijalnog dijaloga u Europskoj uniji: iskorištavanje njegova punog potencijala za upravljanje pravednim tranzicijama” (COM(2023) 40 final),
- uzimajući u obzir članke 11., 12., 13., 15., 27., 28., 30. i 31. Povelje Europske unije o temeljnim pravima,
- uzimajući u obzir Preporuku Vijeća od 8. studenoga 2019. o pristupu radnika i samozaposlenih osoba socijalnoj zaštiti (2019/C 387/01),
- uzimajući u obzir Rezoluciju Vijeća od 7. prosinca 2022. o planu rada EU-a za kulturu za razdoblje 2023. – 2026. (2022/C 466/01),
- uzimajući u obzir zaključke Vijeća od 18. svibnja 2021. o oporavku, otpornosti i održivosti kulturnog i kreativnog sektora,
- uzimajući u obzir Preporuku Vijeća od 22. svibnja 2018. o ključnim kompetencijama za cjeloživotno učenje (2018/C 189/01),

- uzimajući u obzir Rimsku deklaraciju koju su 25. ožujka 2017. podržali čelnici 27 država članica, Europskog vijeća, Europskog parlamenta i Europske komisije,
- uzimajući u obzir svoje rezolucije od 7. lipnja 2007. o socijalnom statusu umjetnika (2006/2249(INI)) i od 20. listopada 2021. o položaju umjetnika i kulturnom oporavku u EU-u (2020/2261(INI)),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 17. rujna 2020. o kulturnom oporavku Europe (2020/2708(RSP)),
- uzimajući u obzir svoje rezolucije od 11. prosinca 2018. o Novoj europskoj agendi za kulturu (2018/2091(INI)) i od 14. prosinca 2022. o provedbi Nove europske agende za kulturu i Strategije EU-a za međunarodne kulturne odnose (2022/2047(INI)),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 19. svibnja 2021. o umjetnoj inteligenciji u obrazovnom, kulturnom i audiovizualnom sektoru (2020/2017(INI)),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 24. lipnja 2021. o Izvješću Komisije o vladavini prava za 2020. (2021/2025(INI)),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 23. studenoga 2021. o politici EU-a u pogledu sporta: ocjena i mogući putevi naprijed (2021/2058(INI)),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 1. lipnja 2023. o jačanju socijalnog dijaloga (2023/2536(RSP)),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. ožujka 2023. o europskom semestru za usklađivanje ekonomske politike: prioriteti u području zapošljavanja i socijalni prioriteti za 2023. (2022/2151(INI)),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 15. prosinca 2022. o povećanju višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje 2021. – 2027.: otporan proračun EU-a prilagođen novim izazovima (2022/2046(INI)),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 29. ožujka 2007. o budućnosti europskog profesionalnog nogometa (2006/2130(INI)),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 8. svibnja 2008. o Bijeloj knjizi o sportu (2007/2261(INI)),
- uzimajući u obzir svoju Rezoluciju od 2. veljače 2012. o europskoj dimenziji u sportu (2011/2087(INI)),
- uzimajući u obzir relevantne pravne akte Unije u području socijalne politike, kao što su Direktiva 96/71/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 1996. o upućivanju radnika u okviru pružanja usluga¹, Uredba (EZ) br. 883/2004 Europskog parlamenta i

¹ SL L 18, 21.1.1997., str. 1.

Vijeća od 29. travnja 2004. o koordinaciji sustava socijalne sigurnosti², Direktiva 2003/88/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 4. studenoga 2003. o određenim vidovima organizacije radnog vremena³ i Direktiva (EU) 2019/1152 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o transparentnim i predvidivim radnim uvjetima u Europskoj uniji⁴,

- uzimajući u obzir Odluku (EU) 2023/936 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2023. o Europskoj godini vještina⁵,
- uzimajući u obzir relevantne pravne akte Unije u području jednakog postupanja, kao što su Direktiva 2006/54/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o provedbi načela jednakih mogućnosti i jednakog postupanja prema muškarcima i ženama u pitanjima zapošljavanja i rada⁶, koja uključuje sustave socijalne sigurnosti, i Direktiva 2010/41/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 7. srpnja 2010. o primjeni načela jednakog postupanja prema muškarcima i ženama koji su samozaposleni i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 86/613/EEZ⁷,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/818 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2021. o uspostavi programa Kreativna Europa (2021. – 2027.)⁸,
- uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1057 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o uspostavi Europskog socijalnog fonda plus (ESF+) i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 1296/2013⁹,
- uzimajući u obzir Odluku (EU) 2017/864 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2017. o Europskoj godini kulturne baštine (2018.)¹⁰,
- uzimajući u obzir okvirne sporazume europskih socijalnih partnera o radu na daljinu (2002.) i digitalizaciji (2020.),
- uzimajući u obzir Konvenciju UNESCO-a iz 2005. o zaštiti i promicanju raznolikosti kulturnih izričaja,
- uzimajući u obzir Rimsku deklaraciju ministara kulture skupine G20 od 30. srpnja 2021.,
- uzimajući u obzir odgovarajuće konvencije i preporuke Međunarodne organizacije rada,
- uzimajući u obzir presudu Suda Europske unije od 30. ožujka 2000. u predmetu C-

² SL L 166, 30.4.2004., str. 1.

³ SL L 299, 18.11.2003., str. 9.

⁴ SL L 186, 11.7.2019., str. 105.

⁵ SL L 125, 11.5.2023., str. 1.

⁶ SL L 204, 26.7.2006., str. 23.

⁷ SL L 180, 15.7.2010., str. 1.

⁸ SL L 189, 28.5.2021., str. 34.

⁹ SL L 231, 30.6.2021., str. 21.

¹⁰ SL L 131, 20.5.2017., str. 1.

178/97¹¹,

- uzimajući u obzir studiju koju je naručila Komisija naslovljenu „Status i radni uvjeti umjetnika te kulturnih i kreativnih djelatnika”, Europska mreža stručnjaka za kulturu i audiovizualnu politiku (EENCA) (2020.)¹²,
 - uzimajući u obzir izvješće platforme „Voices of Culture” iz lipnja 2021. naslovljeno „Status i radni uvjeti umjetnika, kulturnih i kreativnih stručnjaka”¹³,
 - uzimajući u obzir studiju UNESCO-a naslovljenu „Kultura i radni uvjeti umjetnika: provedba Preporuke iz 1980. o statusu umjetnika” (2019.),
 - uzimajući u obzir procjenu europske dodane vrijednosti od xxx 2023. [u pripremi], naslovljenu „Okvir EU-a za društveni i profesionalni položaj umjetnika i radnika u kulturnom i kreativnom sektoru – procjena europske dodane vrijednosti” i izvješće iz svibnja 2021., koje je naručio Europski parlament, naslovljeno „Položaj umjetnika i kulturnih radnika te kulturni oporavak nakon pandemije bolesti COVID-19 u Europskoj uniji: preporuke o politikama”¹⁴,
 - uzimajući u obzir članke 6., 46., 153., 157., 165., 167. i 225. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,
 - uzimajući u obzir članke 47. i 54. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir zajedničke rasprave Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja i Odbora za kulturu i obrazovanje u skladu s člankom 58. Poslovnika,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za zapošljavanje i socijalna pitanja i Odbora za kulturu i obrazovanje (A9-0000/2023),
- A. budući da su kulturni i kreativni izričaji i djela često rezultat prijeko potrebnih doprinosa osoba koje rade u kulturnom i kreativnom sektoru („stručnjaci u kulturnom i kreativnom sektoru”) u okviru različitih funkcija, uloga i sposobnosti, od kreativnog doprinosa do tehničke potpore; budući da postojanje takvih izričaja i djela stoga ovisi o tome dobivaju li svi stručnjaci u kulturnom i kreativnom sektoru odgovarajuće priznanje i potporu;
- B. budući da, bez obzira na njihovu ulogu ili status radnika ili samozaposlene osobe, životni i radni uvjeti stručnjaka u kulturnom i kreativnom sektoru mogu biti obilježeni nesigurnošću i nestabilnošću, nepredvidljivim prihodima, kratkoročnim ugovorima, slabim ili nikakvim socijalnim osiguranjem te nedostatkom pristupa potpori za nezaposlene; budući da se opseg pokrivenosti socijalnim osiguranjem stručnjaka u kulturnom i kreativnom sektoru razlikuje među zemljama, sektorima i vrstama rada unutar sektora te može dovesti do razlika u životnim i radnim uvjetima;

¹¹ Presuda Suda od 30. ožujka 2000., *Barry Banks i drugi/Theatre royal de la Monnaie*, predmet C-178/97, ECLI:EU:T:1998:90.

¹² <https://ec.europa.eu/culture/news/study-artists-working-conditions-published>

¹³ <https://voicesofculture.eu/wp-content/uploads/2021/07/VoC-Brainstorming-Report-Working-Conditions-2.pdf>

¹⁴ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/652252/IPOL_BRI\(2021\)652252_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2021/652252/IPOL_BRI(2021)652252_EN.pdf)

- C. budući da je broj stručnjaka u kulturnom i kreativnom sektoru koji su samozaposleni više nego dvostruko veći nego što je to slučaj u općoj populaciji (32 % u usporedbi s 14 %);
- D. budući da se tim netipičnim radnim uvjetima, koji su često prekinuti znatnim razdobljima neplaćenog vremena provedenog na umjetničkom istraživanju ili vježbanju, ozbiljno ograničava učinkovit pristup stručnjaka u kulturnom i kreativnom sektoru socijalnoj zaštiti i relevantnim pravima; budući da, čak i kad je pokrivenost dostupna na dobrovoljnoj osnovi, među samozaposlenim stručnjacima u kulturnom i kreativnom sektoru postoji niska stopa pokrivenosti;
- E. budući da je održivost karijere u kulturnom i kreativnom sektoru izazov i da se izgledi za razvoj karijere pogoršavaju s dobi;
- F. budući da stručnjaci u kulturnom i kreativnom sektoru obično imaju nisku mirovinsku štednju zbog netipičnih i nesigurnih radnih mjesta;
- G. budući da ograničene prakse kolektivnog pregovaranja u kulturnom i kreativnom sektoru¹⁵ u nekoliko država članica doprinose lošoj kvaliteti radnih mjesta, niskim prihodima i ograničenom pristupu socijalnoj zaštiti;
- H. budući da je seksualno uznemiravanje u kulturnom i kreativnom sektoru tri puta veće¹⁶ nego u slučaju prosječne radne snage;
- I. budući da u nizu država članica ne postoji poseban pravni status ni za jednu kategoriju stručnjaka u kulturnom i kreativnom sektoru; budući da je niz država članica u postupku ažuriranja svojeg pravnog okvira kako bi se zaštitila prava stručnjaka u kulturnom i kreativnom sektoru uzimajući u obzir posebnosti kulturnog i kreativnog sektora;
- J. budući da je mobilnost važan element profesionalne umjetničke aktivnosti i razvoja karijere te da doprinosi povećanju prihoda i smanjenju nesigurnosti; budući da se umjetnici često kreću među državama članicama; budući da umjetnička mobilnost podrazumijeva specifične izazove, posebno u vezi sa socijalnom zaštitom i oporezivanjem, koji zahtijevaju specifične mjere;

Kulturni i kreativni sektori: okupljanje europskih naroda

1. smatra da umjetnost, kulturni i kreativni sektori u širem smislu, zabava i sport imaju suštinsku ulogu u uspjehu ljudi te u socijalnoj koheziji i gospodarstvu Europe; ističe da su stručnjaci u kulturnom i kreativnom sektoru vrlo važni za proces europske integracije;

„Status umjetnika”

2. poziva države članice da nastoje provesti preporuku UNESCO-a iz 1980. o statusu umjetnika, čije su sve potpisnice;

¹⁵ Napomena Eurofounda o trendovima zapošljavanja i radnim uvjetima u kreativnim sektorima, dostavljena na zahtjev izvjestitelja, 29. svibnja 2023.

¹⁶ Napomena Eurofounda o trendovima zapošljavanja i radnim uvjetima u kreativnim sektorima, dostavljena na zahtjev izvjestitelja, 29. svibnja 2023.

3. napominje da su stručnjaci utvrdili da je nedostatak definicije stručnjaka u kulturnom i kreativnom sektoru i posebnog radnog statusa¹⁷ jedan od glavnih čimbenika koji dovode do slabe pokrivenosti socijalnom zaštitom stručnjaka u kulturnom i kreativnom sektoru; traži od Komisije da olakša priznavanje posebne situacije stručnjaka u kulturnom i kreativnom sektoru na razini Unije kako bi se osigurala, s jedne strane, neometana primjena uvjeta povezanih s njihovim statusom, za one koji imaju takav status u skladu s nacionalnim pravom te kako bi se postigla konvergencija i, s druge strane, poboljšao položaj onih koji nisu obuhvaćeni takvim statusom, uz istodobno promicanje transnacionalnog rada u Europi;
4. potiče države članice koje još nisu uvele poseban status umjetnika i drugih stručnjaka u kulturnom i kreativnom sektoru da to učine; poziva države članice koje imaju „umjetnički status” da prate njegovu prikladnost i po potrebi ga revidiraju;

Pristup socijalnom osiguranju i dostojanstveni radni uvjeti

5. zabrinut je zbog održivosti egzistencije stručnjaka u kulturnom i kreativnom sektoru u nizu država članica; smatra da je u tom pogledu potrebno pojačano djelovanje na razini Unije, posebno u pogledu samozaposlenih stručnjaka u kulturnom i kreativnom sektoru;
6. smatra da je, s obzirom na netipične obrasce rada u kulturnim i kreativnim karijerama i izazove koji iz njih proizlaze, a koji su uobičajeni u cijeloj Uniji, u pogledu pristupa socijalnoj zaštiti za stručnjake u kulturnom i kreativnom sektoru te s obzirom na visoku prekograničnu mobilnost stručnjaka u kulturnom i kreativnom sektoru, potreban ciljani pravni akt na razini Unije kako bi se promovirao pristup sveobuhvatnim i odgovarajućim sustavima socijalne zaštite za sve stručnjake u kulturnom i kreativnom sektoru;

Izazovi u prekograničnim situacijama

7. prepoznaje napore za poboljšanje socijalne koordinacije diljem Unije; ističe, međutim, da se mobilni stručnjaci u kulturnom i kreativnom sektoru često suočavaju s višestrukim plaćanjima socijalnog i zdravstvenog osiguranja u nekoliko država članica, a da od njih ne mogu imati koristi; napominje da su administrativne i fiskalne prepreke prekograničnoj prenosivosti prava iz sustava socijalne sigurnosti i dvostruko plaćanje socijalnih doprinosa neki od najčešćih izazova s kojima se suočavaju stručnjaci u kulturnom i kreativnom sektoru koji rade u inozemstvu, često zbog razlika među državama članicama u tumačenju radnog prava; poziva na pristup na razini Unije za stručnjake u kulturnom i kreativnom sektoru koji rade u nekoliko zemalja kako bi imali koristi od socijalne zaštite čim se plate socijalni doprinosi;
8. potiče države članice da uspostave nove ili ojačaju postojeće informacijske točke za mobilnost;

Pravedna naknada, prakse i financiranje

¹⁷

<https://eenca.com/eenca/assets/File/EENCA%20publications/Study%20on%20the%20status%20and%20workin g%20conditions%20of%20artists%20and%20creative%20professionals%20-%20Final%20report.pdf>

9. zabrinut je zbog činjenice da se kulturni i kreativni sektori smatraju sektorima s niskim plaćama, pri čemu 38 % stručnjaka u kulturnom i kreativnom sektoru spada u tri najniža decila mjesečnih plaća¹⁸; podsjeća na pravo svih radnika na pravedne plaće koje omogućuju pristojan životni standard i pozdravlja nedavno donošenje Direktive (EU) 2022/2041 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁹; poziva države članice da brzo prenesu tu Direktivu, posebno uzimajući u obzir kulturni i kreativni sektor;
10. podsjeća na važnost autorskih i srodnih prava u kulturnom i kreativnom sektoru te njihove pravilne provedbe, čime se jamči pravedna naknada za svaku vrstu nositelja prava;
11. zabrinut je zbog praksi zlouporabe i prisile koje mogu dovesti do nepoštenih ugovornih odnosa za stručnjake u kulturnom i kreativnom sektoru; skreće pozornost na pitanja koja se posebno odnose na ugovore o otkupu; traži od Komisije da ocijeni i pomno prati stanje u tom pogledu;
12. poziva države članice i socijalne partnere da se obvežu na sprečavanje neprijavljenog rada i iskorjenjivanje praksi lažnog samozapošljavanja u kulturnom i kreativnom sektoru, među ostalim jačanjem djelovanja tijela za provedbu zakona o radu;
13. smatra da projekti koje financira Unija u kulturnom i kreativnom sektoru, kao što je Kreativna Europa, moraju biti u skladu s nizom načela pravednog rada i praksi za suradnju u kulturnom i kreativnom sektoru; traži od Komisije da osigura da sljedeći ciklus programa Unije u kulturnim i kreativnim sektorima bude u skladu s tim načelima, u skladu s europskim stupom socijalnih prava, među ostalim uvođenjem socijalne uvjetovanosti;
14. smatra da je održivo javno financiranje ključno za osiguravanje zdravog kulturnog i kreativnog ekosustava; traži od država članica da postave cilj minimalne potrošnje od 2 % nacionalnih javnih rashoda u kulturnom i kreativnom sektoru;

Uloga socijalnih partnera i kolektivno pregovaranje

15. podsjeća da stručnjaci u kulturnom i kreativnom sektoru imaju slobodu i pravo osnovati sindikate i strukovne organizacije te im se pridružiti kako bi ih predstavljali i sudjelovali u oblikovanju kulturnih politika i politika zapošljavanja; poziva Komisiju da ojača socijalni dijalog na razini Unije, osiguravajući zastupljenost svih kulturnih i kreativnih sektora;
16. napominje da se stope pokrivenosti kolektivnim pregovaranjem država članica u kulturnom i kreativnom sektoru znatno razlikuju; smatra da snažno kolektivno pregovaranje znatno doprinosi osiguravanju odgovarajuće zaštite u obliku minimalne plaće i dobrim radnim uvjetima; poziva Komisiju i države članice da uz sudjelovanje socijalnih partnera osiguraju poticajno okruženje za kolektivno pregovaranje u kulturnom i kreativnom sektoru;
17. pozdravlja to što je Komisija objavila „Smjernice za primjenu prava EU-a o tržišnom natjecanju na kolektivne ugovore u pogledu uvjeta rada samozaposlenih pojedinaca”,

¹⁸ Eurofound, Istraživanje o radnoj snazi

¹⁹ Direktiva (EU) 2022/2041 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. listopada 2022. o primjerenim minimalnim plaćama u Europskoj uniji (SL L 275, 25.10.2022., str. 33.).

poziva nacionalna tijela nadležna za tržišno natjecanje da osiguraju učinkovitu primjenu Smjernica; poziva Komisiju da prati kako nacionalna tijela nadležna za tržišno natjecanje primjenjuju Smjernice kako bi se osigurala njihova dosljedna primjena;

Obrazovanje, osposobljavanje i razvoj karijere

18. zabrinut je zbog sve ograničenijeg prostora posvećenog umjetničkom obrazovanju i sportu u nacionalnim kurikulumima u osnovnom i srednjoškolskom obrazovanju; sa zabrinutošću primjećuje da financijske prepreke često otežavaju pristup visokom obrazovanju u umjetnosti za mlade u nepovoljnom položaju; poziva države članice da osiguraju pravedan pristup umjetničkom obrazovanju, posebno visokom obrazovanju;
19. zabrinut je zbog nedovoljne osviještenosti i informacija koje se pružaju studentima i mladim osobama s diplomom koje ulaze na tržište rada o radnim praksama i uvjetima, uključujući razumijevanje statusa radnika i samozaposlenih osoba;
20. naglašava da je pristup europskom prostoru obrazovanja ključan za umjetničko istraživanje i razvoj karijere nastavnika i mladih stručnjaka u kulturnom i kreativnom sektoru; poziva države članice da osiguraju potpunu integraciju visokog umjetničkog obrazovanja u europski prostor obrazovanja; potiče Komisiju i države članice da rade na automatskom uzajamnom priznavanju diploma i drugih kvalifikacija, ishoda učenja i razdoblja studiranja u inozemstvu;
21. zabrinut je zbog nedostatka sustava potpore pri promjeni karijere za umjetnike i stručnjake u kulturnom i kreativnom sektoru kojima je potrebna prekvalifikacija; poziva države članice da ulažu u programe za razvoj vještina, tehničko i strukovno obrazovanje, sustave tehničkog i strukovnog osposobljavanja te programe cjeloživotnog učenja, čime bi se zainteresiranima omogućilo da razviju nove vještine u kulturnom i kreativnom sektoru ili izvan njega;

Uznemiravanje na radnome mjestu i diskriminacija u kulturnom i kreativnom sektoru

22. napominje da kulturni i kreativni sektori pokazuju vrlo visoku stopu ovisnosti o klijentima i iznadprosječnu izloženost zastrašivanju i diskriminaciji;
23. poziva države članice da udvostruče napore za iskorjenjivanje seksualnog uznemiravanja u kulturnom i kreativnom sektoru te da osiguraju sigurno i zdravo radno mjesto; u tom pogledu pozdravlja Komisijin prijedlog direktive o borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji te sa zanimanjem iščekuje njegovo brzo donošenje;

Umjetnička sloboda

24. ustraje u tome da je diljem Europe potrebno osigurati slobodu umjetničkog stvaralaštva i izražavanja; ponavlja svoj poziv Komisiji da u okviru izvješća o vladavini prava proširi poglavlje o praćenju slobode i pluralizma medija kako bi se obuhvatili svi aspekti slobode izražavanja, uključujući umjetničke i akademske slobode;

Digitalni izazovi

25. zabrinut je zbog učinaka sve veće automatizacije, što predstavlja poseban izazov za umjetnike i druge stručnjake u kulturnom i kreativnom sektoru kojima prijeti gubitak radnog mjesta ili prava na plaću ili pogoršanje radnih uvjeta; poziva Komisiju da razvije proaktivan strateški pristup na razini Unije kako bi se predvidjeli učinci na radna mjesta;
26. ponavlja svoj poziv Komisiji da procijeni izazove koje sadržaj stvoren umjetnom inteligencijom predstavlja za kulturni i kreativni sektor;

Sportski i zabavni sektori

27. smatra da sektor zabave, uključujući sportski sektor, zbližava narode Europe zahvaljujući proživljenim iskustvima natjecanja u Uniji i kohezijskoj funkciji amaterskog sporta;
28. naglašava važnost natjecanja i inicijativa na razini Unije kojima se prikazuje bogatstvo i raznolikost europske kulture; poziva Komisiju da preispita i dodatno ojača natjecanja ili inicijative koje se organiziraju isključivo unutar Unije;

Prijedlozi mjera Unije

29. traži od Komisije da, na osnovi članka 153. stavka 2. točke a i članka 352. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, podnese jedan ili više prijedloga odluke o uspostavi sveobuhvatnog okvira Unije za prikupljanje i objavljivanje odgovarajućih podataka te za poticanje suradnje i razmjene najboljih praksi među državama članicama u cilju utvrđivanja standarda kvalitete u područjima relevantnima za životne i radne uvjete umjetnika i drugih djelatnika u kulturnom i kreativnom sektoru, uključujući radnike i samozaposlene osobe, uz puno sudjelovanje socijalnih partnera, , u skladu s preporukama u prilogu;
30. smatra da se financijske posljedice traženog prijedloga moraju pokriti postojećim proračunskim sredstvima;

31. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju i priložene preporuke proslijedi Komisiji i Vijeću te državama članicama.

PRILOG PRIJEDLOGU REZOLUCIJE: PREPORUKE O SADRŽAJU TRAŽENOG PRIJEDLOGA

Preporuka 1: opći cilj prijedloga

Cilj je prijedlogâ uspostaviti okvir Unije za društveni i profesionalni položaj umjetnika i radnika u kulturnom i kreativnom sektoru („stručnjaci u kulturnom i kreativnom sektoru”) („Okvir”). Okvir bi se trebao sastojati od jedne ili više odluka kojima se uspostavlja mehanizam za strukturiranu suradnju i razmjenu najboljih praksi među državama članicama s ciljem oblikovanja standarda kvalitete i preispitivanja relevantnih promjena u područjima relevantnima za životne i radne uvjete stručnjaka u kulturnom i kreativnom sektoru.

Preporuka 2.: utvrđivanje kriterija za priznavanje stručnjaka u kulturnom i kreativnom sektoru

Utvrđivanjem kriterija za priznavanje stručnjaka u kulturnom i kreativnom sektoru trebalo bi se olakšati priznavanje njihova posebnog položaja na razini Unije. Ti bi kriteriji imali za cilj osigurati, s jedne strane, neometanu primjenu uvjeta povezanih sa statusom stručnjaka u kulturnom i kreativnom sektoru, za one koji imaju takav status u skladu s nacionalnim pravom te postići konvergenciju i, s druge strane, poboljšati položaj onih koji nisu obuhvaćeni takvim statusom, uz istodobno promicanje transnacionalnog rada u Europi;

Preporuka 3.: područje primjene prijedloga

Okvir bi trebao obuhvaćati sve stručnjake u kulturnom i kreativnom sektoru u okviru različitih funkcija, uloga i kapaciteta potrebnih za ostvarenje kulturnih i kreativnih izričaja i djela, bez obzira na njihov status radnika ili samozaposlenih osoba.

Okvir bi se trebao usredotočiti na sljedeća područja:

- status stručnjaka u kulturnom i kreativnom sektoru,
- razvoj mjera za poboljšanje radnih uvjeta stručnjaka u kulturnom i kreativnom sektoru, posebno kako bi se osigurale pristojne plaće i pravedne radne prakse,
- učinkovit pristup stručnjaka u kulturnom i kreativnom sektoru socijalnoj sigurnosti i socijalnoj zaštiti,
- poboljšanje zastupljenosti i kolektivnog pregovaranja stručnjaka u kulturnom i kreativnom sektoru, u suradnji sa socijalnim partnerima,
- olakšavanje koordinacije i prenosivosti prava u svim sustavima socijalne zaštite i prekogranične mobilnosti u kulturnom i kreativnom sektoru,
- integraciju visokog umjetničkog obrazovanja u europski prostor obrazovanja, automatsko uzajamno priznavanje diploma i drugih kvalifikacija, ishoda učenja i razdoblja studiranja u inozemstvu u kulturnom i kreativnom sektoru te razvoj prilika za osposobljavanje i razvoj karijere te tranzicije za stručnjake u kulturnom i kreativnom sektoru;
- borbu protiv svih oblika diskriminacije i rodno uvjetovanog nasilja te promicanje rodne ravnopravnosti u kulturnom i kreativnom sektoru;
- učinkovito jamstvo umjetničke slobode kao dijela radnih uvjeta za stručnjake u kulturnom i kreativnom sektoru.

Preporuka 4.: specifični ciljevi prijedloga

Specifični ciljevi Okvira su, među ostalim:

- poboljšati znanje o životnim i radnim uvjetima stručnjaka u kulturnom i kreativnom sektoru, među ostalim u pogledu uzroka i regionalnih razlika, s pomoću alata utemeljenih na dokazima, komparativne analize i relevantnih metodoloških instrumenata za prikupljanje podataka nadovezujući se na rad relevantnih aktera; u tom je pogledu važno da države članice redovito prikupljaju i objavljuju sveobuhvatne i usporedive podatke o društvenom i profesionalnom položaju umjetnika i drugih stručnjaka u kulturnom i kreativnom sektoru u Uniji, uključujući radne uvjete, razine naknade, pristup socijalnoj sigurnosti i socijalnoj zaštiti, kolektivno zastupanje i pokrivenost kolektivnim ugovorima, izloženost oblicima diskriminacije i rodno uvjetovanog nasilja te rodnu ravnopravnost i umjetničku slobodu; takve podatke trebalo bi u najvećoj mogućoj mjeri raščlaniti prema spolu, dobi, invaliditetu, radnom statusu i konkretnom sektoru;
- poboljšati uzajamno razumijevanje različitih sustava i praksi za rješavanje utvrđenih problema, uključujući prekogranične aspekte;
- razviti analize učinkovitosti različitih mjera politike;
- uspostaviti alate za učinkovitu razmjenu informacija i iskustava, na primjer bazu znanja o različitim praksama i poduzetim mjerama;
- razviti alate, kao što su smjernice za primjenu, priručnici za dobru praksu i zajednička načela, za poboljšanje stanja u svim područjima obuhvaćenima njezinim područjem primjene i ocijeniti iskustva s relevantnim alatima;
- olakšati i podupirati različite oblike suradnje među državama članicama povećanjem njihovih kapaciteta, olakšati prekograničnu mobilnost i poduzimati zajedničke aktivnosti te ocijeniti iskustva takve suradnje koju provode države članice sudionice;
- razviti i, prema potrebi, poboljšati kapacitet za osposobljavanje relevantnih tijela i razviti okvir za provedbu zajedničkog osposobljavanja, među ostalim uz sudjelovanje socijalnih partnera;
- podizati svijest o relevantnim problemima i dostupnim rješenjima među stručnjacima u kulturnom i kreativnom sektoru, sindikatima i drugim predstavnicima radnika te relevantnim tijelima država članica.

Komisija bi svake dvije godine trebala izvješćivati Europski parlament i Vijeće o svojoj analizi položaja umjetnika i drugih stručnjaka u kulturnom i kreativnom sektoru u Uniji, o relevantnim kretanjima i o provedbi odluka.

**PRILOG: POPIS SUBJEKATA ILI OSOBA
OD KOJIH SU IZVJESTITELJI PRIMILI INFORMACIJE**

The following list is drawn up on a purely voluntary basis under the exclusive responsibility of the rapporteur. The rapporteur has received input from the following entities or persons in the preparation of the draft report, until the adoption thereof in committee:

Subjekt i/ili osoba
European Composer and Songwriter Alliance (ECSA)
Culture Action Europe
PEARLE* Live Performance Europe
International Federation of Actors (FIA)
International Federation of Musicians (FIM)
UNI-MEI International Arts and Entertainment Alliance
The European Authors' Societies (GESAC)
International Federation of the Phonographic Industry (IFPI)